

Näringsdepartementet

Godkännande och undertecknande av avsiktsförklaring mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting för en digital förnyelse av det offentliga Sverige

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen bemyndigar statsrådet Mehmet Kaplan, eller den han sätter i sitt ställe, att underteckna denna avsiktsförklaring mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting för en digital förnyelse av det offentliga Sverige, under förutsättning att avsiktsförklaringen är i huvudsaklig överensstämmelse med *bilagan*.

Ärendet

Företrädare för regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har efter överläggningar utformat ett utkast till en avsiktsförklaring om insatser för främjande av digitalisering och digital samverkan.

Avsiktsförklaringen blir giltig under förutsättning att den godkänns av regeringen och Sveriges Kommuner och Landstings styrelse.

Utdrag till

Statsrådsberedningen/FCK och SAM
Finansdepartementet/BA, EA, K, SFÖ och SKA
Miljö- och energidepartementet/RS
Näringsdepartementet /FF, IF, ITP, JM, PUB, RS och SUBT
Socialdepartementet /FS och FST
Utbildningsdepartementet/GV och S
Kulturdepartementet/KL
Sveriges Kommuner och Landsting

Näringsdepartementet

Avsiktsförklaring om digital förnyelse av det offentliga Sverige

Syfte

Denna avsiktsförklaring beskriver övergripande inriktning för en närmare samverkan mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för att främja en digital förnyelse av det offentliga Sverige.

Syftet med avsiktsförklaringen är att tydliggöra hur parterna kan stärka förutsättningarna för digital samverkan mellan stat, kommuner och landsting genom att peka ut ett antal områden för fördjupat samarbete. Dessa områden är främjande av digitala tjänster som förstahandsval, utveckling av förvaltningsgemensamma lösningar, underlätta samverkan kring gemensamma tjänster och infrastruktur samt samarbeta kring initiativ för öppen innovation. Därtill syftar avsiktsförklaringen till att öka förutsättningarna för en stärkt styrning och uppföljning av digitaliseringen av det offentliga Sverige, samt verka för ett gemensamt budskap. Övergripande inriktning annonserades i regeringens budgetproposition 2015, (prop. 2014/15:1, utg.omr. 22).

Bakgrund

Sverige står inför betydande samhällsutmaningar som kräver att olika parter samverkar. Stora delar av det offentliga åtagandet är komplexa samhällsuppdrag som inte kan avgränsas till enskilda myndigheter. En ökad samordning utgör en av de stora utvecklingspotentialerna i den offentliga förvaltningen – både för ökad service till medborgare och företag och för att minska onödiga kostnader för offentlig sektor. Digitaliseringen möjliggör och är en viktig drivkraft för förändring.

Trots att Sverige har bland de bästa förutsättningarna i världen för digitalisering verkar det finnas outnyttjad potential inom offentlig sektor. Internationella undersökningar visar att digitaliseringen av offentlig sektor inte går lika snabbt som i övriga länder. Särskilt gäller det samverkande e-tjänster som utgår från medborgarnas behov. Det finns också medborgare och delar av samhället som idag inte är digitalt delaktiga. Den digitala delaktigheten behöver därför öka.

Regeringens mål är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Mot denna bakgrund annonserade regeringen i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1, utg.omr. 22) en satsning under perioden 2015–2018 för att förstärka styrningen och samordningen av övergripande it-användning i statsförvaltningen. Där annonserades även en dialog med SKL om en digital samverkan för att förbättra förutsättningar för lösningar som är anpassade för hela landet. Ett stort antal satsningar görs inom hela regeringen, bland annat digitalisering inom utbildning, hälsa, sjukvård och socialtjänst. Den 1 januari 2015 skapades en ny enhet på Näringsdepartementet för att driva frågor och ärenden om övergripande frågor om it inom statlig förvaltning. SKL har också bildat en avdelning för digitalisering som driver på, stödjer och samordnar kommuner och landsting för att ta vara på digitaliseringens möjligheter.

Genom ett fördjupat samarbete om gemensamma frågor mellan dessa parter kan den samlade förmågan stärkas för att driva på den digitala förnyelsen av det offentliga Sverige. Hur arbetet ska bedrivas kommer att beskrivas i en gemensam plan. Om behov uppstår kan det även bli aktuellt att konkretisera samverkan inom specifika områden genom särskilda överenskommelser.

Tillsammans för ett smartare välfärdssverige

Nedan beskrivs inriktningen för ett fördjupat samarbete mellan regeringen och SKL.

Digitala tjänster som förstahandsval

I budgetpropositionen för 2016 är regeringens bedömning att digitala tjänster ska, så långt det är möjligt och där det är relevant, vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med medborgare, organisationer och företag. Inte minst gäller detta för företagens uppgiftslämnande, vilket medför fördelar både för myndigheter och för företag.

Parterna kommer att samarbeta för att främja myndigheternas arbete i denna riktning.

Arbetet ska drivas utifrån ett antal grundläggande principer, som tillgänglighet, användbarhet, jämlikhet och digital delaktighet, samt med krav på informationssäkerhet och den enskildes rätt till sekretess och integritetsskydd. Alla ska ges möjlighet att vara digitalt delaktiga, oavsett personliga förutsättningar som ålder, funktionsnedsättning och kunskapsnivå eller andra förutsättningar som kan beskrivas som ekonomiska, kulturella och etniska. Digitala tjänster ska i möjligaste mån vara universellt utformade utifrån principen ”Design för alla”.

Innovativa och samverkande digitala lösningar

Innovativa och samverkande digitala lösningar kan bidra till bättre service till medborgare och företag till lägre kostnad. Digitala lösningar ska främjas som stödjer människors livshändelser och främjar automatisering inom ett antal programområden. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2015 att regeringen avser uppdra åt ett antal statliga myndigheter att vara utvecklingsmyndigheter och genomlysas ett antal områden ur ett digitaliseringsperspektiv: bostadsbyggande, miljöinformation, livsmedelskedjan, företagande samt informationshantering i vården. SKL kommer att utse ett antal utvecklingskommuner/-landsting som kan samverka med utsedda utvecklingsmyndigheter. Parterna kan löpande komma överens om flera utvecklingsområden.

Digital samverkan över myndighetsgränser möter inte sällan ett antal tekniska, juridiska och finansiella utmaningar. I E-delegationens slutbetänkande (SOU 2015:66) framhävs att regeringen behöver fortsätta driva på en utveckling som syftar till att lösa de samverkanshinder som idag motverkar de övergripande målen med e-förvaltningen. Parterna kommer att fortsätta driva dessa frågor inom ramen för avsiktsförklaringen.

Gemensamma digitala lösningar

Gemensamma digitala funktioner behövs i större utsträckning för att stödja utvecklingen av medborgarcentrerade lösningar. Myndigheterna ska i större utsträckning dela och tillsammans utveckla digitala lösningar, istället för att varje myndighet utvecklar egna isolerade komponenter och digitala tjänster. För att underlätta samverkan är det viktigt att lösa ut frågor om bland annat förvaltningsgemensamma specifikationer för hela den offentliga sektorn, en långsiktig förvaltning av den nationella infra-

strukturen och juridiska förutsättningar för en digital förnyelse av det offentliga Sverige. Parterna kommer att fortsätta driva dessa frågor inom ramen för avsiktsförklaringen.

Samverkan och öppen innovation

För att lösa komplexa utmaningar på ett effektivt sätt behöver offentlig sektor samverka både med privat och ideell sektor (se till exempel SKL:s Positionspapper: En innovationsvänlig offentlig verksamhet, 2015).

Regeringen annonserade i budgetpropositionen 2015 ett utvecklingsinitiativ, kallat Mitt Sverige, som ska stötta innovation och deltagande genom ett aktivt deltagande av enskilda, organisationer och näringsliv i utvecklingen av morgondagens mobila e-tjänster. Öppna innovationsprocesser, öppna data och agil utveckling bör vara grundläggande principer. Parterna har för avsikt att samarbeta kring detta initiativ.

Styrning och samordning

Regeringen har beslutat att bilda en rådgivande grupp med uppgift att bistå regeringen i arbetet med att digitalisera den offentliga sektorn (dnr N2015/07452/EF). Rådet ska bistå regeringen genom att vara ett forum för strategisk diskussion mellan regeringen och företrädare för myndigheter, kommuner och landsting. Syftet med gruppen är att identifiera och diskutera utmaningar under genomförandet av regeringens satsning på e-förvaltning. SKL får föreslå vilken representation kommuner och landsting kan komma att ha i rådet.

För att stärka styrningen och samordningen kommer parterna att följa upp genomförandet av avsiktsförklaringen. De ska även samverka kring uppföljning av den digitala förnyelsen inom hela det offentliga Sverige, exempelvis genom den nationella utvecklingsportföljen och bidra till att komplettera den uppföljning som Ekonomistyrningsverket gör av statsförvaltningen.

Kommunikation och förändringsledning

Parterna ska verka för ett gemensamt budskap om digital förnyelse av det offentliga Sverige. Detta kan bland annat spridas genom att arrangera olika former av mötesplatser där frågor av gemensamt intresse kan diskuteras.

Avsiktsförklaringens giltighet

Parterna är eniga om behovet av en långsiktighet i arbetet med digitaliseringen av det offentliga Sverige. För att skapa en önskad långsiktighet gäller denna avsiktsförklaring från och med dagen för den sista underskriften till och med utgången av år 2018, då behovet av en förnyad avsiktsförklaring utvärderas. Parterna har också möjlighet att i samförstånd revidera avsiktsförklaringen under innevarande period.

Stockholm den

För regeringen

För Sveriges Kommuner och
Landsting

Mehmet Kaplan
Bostads-, stadsutvecklings- och
it-minister

Lena Micko
ordförande